

Eesti rände- ja varjupaigapoliitika 2022

Euroopa rändevõrgustiku (EMN) Eesti 2022. aasta aruanne

Kogu uuring leitav
EMN Eesti kodulehel

Statistika: PPA, Statistikaamet

Eesti rahvaarv

1. jaanuari 2023 seis

Eesti kodanikud **1 128 387**

EL kodanikud **22 630**

Kolmandate riikide
kodanikud **149 834**

Määratlemata
kodakondsus **64 297**

SEADUSLIK RÄNNE

- Võeti vastu mitmed etapiliselt jõustuvad muudatused välismaalaste seaduses, millega:
 - loodi uus tähtajalise elamisloa alus – tähtajaline elamisloa lühiajaliseks töötamiseks;
 - loodi uus lühiajalise töötamise alus töötamiseks kasvuettevõttes;
 - muudeti õpirände korraldust, sh sätestati õppemahu täitmise tingimus ja 2-aastane riigis elamise nõue pereliikmete ühinemiseks;
 - alandati tippspetsialisti töötasu määra (1,5 kordne keskmine brutokuupalk).

- Vabariigi Valitsus kehtestas sanktsiooni seoses Vene Föderatsiooni ja Valgevene agressiooniga Ukrainas, millega piirati nii elamisloade, viisade kui lühiajalise töötamise registreerimise taotlemist nimetatud riikide kodanikele.
- EAS ja Kredex tutvustasid Work in Estonia välialusteliste kaasamise tegevuskava aastateks 2022-2025, mis edaspidi toetab laiemalt loodus- ja täppiseaduste erialade spetsialistide värbamist.

VIISA, EBASEADUSLIK SISSERÄNNE JA TAGASIPÖÖRDUMINE

- Märtsist kuni maini taaskehtestati ajutine piirikontroll Eesti-Läti piiril Eestisse sisenemisel, et tagada avalik kord ja korraldada sõjategevuse eest põgenevate Ukraina kodanike saabumine.
- Alates 19.09.2022 keelati Eestisse sisenemine Venemaa kodanikele, kellel on lühiajaline Schengeni viisa. Sisenemise piiranguga liitusid ka Läti, Leedu ja Poola.
- Jõustus riigipiiri seaduse muudatus – hädaolukorras on võimalik keelduda massilise ebaseadusliku sisserände juhtudel varjupaigataotlejate vastuvõtmisest, kui taotlust ei esitata selleks määratud asukohas.
- Eesti rakendas esmakordselt põgenike massilisest sisserändest põhjustatud hädaolukorra lahendamise plaani (HOLP).
- Septembris korraldasid PPA ja Eesti Kaitseliit ühisõppuse Müür, et harjutada HOLP elluviimist massilise sisserände korral.
- Riigikogu võttis vastu uue ohvriabi seaduse, milles sõnastati inimkaubandusohvrile osutatavad teenused (jõustub 01.04.2023).

Ränne Eestisse 2021/2022

Tähtajalised elamisload
6087/5989

2% ↓

Pere
2642/2867

8% ↑

Töö/ettevõtlus
2355/2548

8% ↑

Õppimine
1078/551

49% ↓

Lühiajaline töö
32 972/24 388

26% ↓

Rahvusvahelise kaitse saajad
46/2107

4480% ↑

EL kodanikud
4041/3468

14% ↓

Viisad
65 413/34 869

47% ↓

E-residendid
13 977/12 636

9% ↓

Ajutise kaitse saajad
41 639

RAHVUSVAHELINE JA AJUTINE KAITSE

Sõja eest põgenevate Ukraina kodanike Eestisse sisenemine ja Eestis viibimine:

- 8. märtsil kinnitas Vabariigi Valitsus Ukraina sõjapõgenikele ajutise kaitse andmise korralduse nr 66 „Ajutise kaitse kohaldamine“.
- Mais jõustusid muudatused välismaalaste seaduses, millega anti riigis viibimise õigus ka nende Ukraina kodanikele, kes viibisid Eestis enne 24.02 ning kellel polnud viibimisaluse lõppedes võimalik kodumaale tagasi pöörduda. Samuti sätestati põgenikele makstava töötasu alampiir ning vabastus lühiajalise töötamise registreerimisest.
- Jõustus välismaalasele rahvusvahelise kaitse andmise seaduse muudatus – massilisest sisserändest põhjustatud hädaolukorras võib ohu korral avalikule korrale või riigi julgeolekule lugeda välismaalase rahvusvahelise kaitse taotlejaks kui ta esitab taotluse kindaks määratud asukohas.

INTEGRATSIOON JA KODAKONDSUS

- Vabariigi Valitsus kinnitas Sidususe plaani 2022-2023, mille laiemaks eesmärgiks on tagada Ukraina sõja taustal ühiskonna stabiilsus ja sidusus, võimalike konfliktide ennetamine ning tugevate kogukondade vaheliste suhete edendamine.
- Alustati Ukraina sõjapõgenikele kohustusliku kohanemisprogrammi (sh eesti keele A1 õppe) pakkumisega.
- Tallinnasse rajati rändekeskus, mis on suunatud Ukraina põgenike, aga ka teiste sisserändajate toetamiseks. Avati kaks Ukraina kooli.
- Muudeti kodakondsuse seadust, nüüd võib (enne: pidi võtma) kodakondsuse ära võtta isikult, kes on saanud kodakondsuse naturalisatsiooni korras, kui ta astub välisriigi sõjaväe- või riigiteenistusse või militaarsesse organisatsiooni ning kui sellise teenistusega kaasneb oht avalikule korrale või riigi julgeolekule.

Elamisloa saajate TOP 3

Ukraina

Venemaa

India

Rahvusvahelise kaitse saajad TOP 3

Ukraina

Venemaa

Afganistan

EL kodanike TOP 3

Läti

Saksamaa

Soome

E-residendid TOP 3

Hispaania

Ukraina

Saksamaa